

Győri Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

Bhar.III.64/2020/12.

A Győri Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Győrött, 2020. október 1. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A rablás büntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társa ellen indult büntetőügyben a Székesfehérvári Törvényszék mint másodfokú bíróság 2020. július 9. napján kelt 2.Bf.4/2020/47. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy az

I. rendű vádlott által elkövetett bűncselekményeket egységesen

társtettesként elkövetett testi sértés büntette kísérletének (Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés)

3 rb. rablás büntettének, melyből, 1 rb. társtettesként elkövetett, 2 rb. kísérlet (Btk. 365.§ (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont)

bűnsegédként elkövetett okirattal visszaélés vétségének (Btk. 346.§ (1) bekezdés c) pont I. fordulat)

bűnsegédként elkövetett készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségének (Btk. 393. § (1) bekezdés a) pont I. fordulat) minősíti.

I. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát 10 (tíz) évre súlyosítja.

II. rendű vádlott által elkövetett bűncselekményeket egységesen

társtettesként elkövetett testi sértés büntette kísérletének (Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés)

2 rb. bűnsegédként elkövetett rablás büntette kísérletének (Btk. 365.§ (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont)

társtettesként elkövetett rablás büntettének (Btk. 365.§ (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont)

okirattal visszaélés vétségének (Btk. 346.§ (1) bekezdés c) pont I. fordulat)

készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségének (Btk. 393. § (1) bekezdés a) pont I. fordulat) minősíti.

II. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát 6 (hat) év 8 (nyolc) hónapra súlyosítja.

II. rendű vádlottól lefoglalt 12.795 (tizenkétezer-hétszázkilencvenöt) Ft-ot és 282,1 (kettőszáznyolcvankettő egész egy tized) eurót elsődlegesen a vagyonekobzás, másodsorban a bűnügyi költség biztosítására rendeli visszatartani.

Egyebekben helybenhagyja a másodfokú bíróság ítéletét azzal, hogy I. rendű vádlott lakhelye Helység3., II. rendű vádlott tartózkodási helye Helység4.

II. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámítani rendeli a II. r. vádlott által a másodfokú ítélet kihirdetésétől, 2020. július 9. napjától a mai napig, 2020. október 1. napjáig eltelt időt.

Kötelezi a vádlottakat, hogy a harmadfokú eljárás során felmerült 40.627 (negyvenezer-hatszázhuszonhét) Ft bűnügyi költségből fizessenek meg, I. rendű vádlott 26.227

(huszonhatezer-kettőszázhuszonhét) Ft-ot, II. rendű vádlott 14.400 (tizennégyezer-négyszáz) Ft-ot.

I n d o k o l á s

[1] A Dunaújvárosi Járásbíróság 2019. november 20. napján kelt 12.B.58/2019/28. számú ítéletében bűnösnek mondta ki Terhelt I.r. és II. rendű vádlottakat kifosztás büntetnének kísérletében (Btk. 366.§ (1) bekezdés b) pont) és rablás büntetnében, mint társtetteseket (Btk. 365.§ (1) bekezdés a) pont). Ezért az I.r. vádlottat halmazati büntetésül 5 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra, a II.r. vádlottat 4 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. Mindkét vádlottnál beszámította a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe az előzetes fogvatartásban töltött időt. Az I.r. vádlottat társtettesként elkövetett rablás büntetnének kísérlete (Btk. 365.§ (1) bekezdés a) pont) és rablás büntetnének kísérlete (Btk. 365.§ (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont) vádja alól felmentette. Az II.r. vádlottat társtettesként elkövetett rablás büntetnének kísérlete (Btk. 365.§ (1) bekezdés a) pont) és bűnsegédként elkövetett rablás büntetnének kísérlete (Btk. 365.§ (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont) miatt emelt vád alól felmentette. Rendelkezett a vádlottak tekintetében a feltételes szabadságra bocsátásról, a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[2] Az ítélet kihirdetése után az ügyészség három munkanap határidőt tartott fenn a jogorvoslati nyilatkozat megtételére. Határidőn belül az ügyész mindkét vádlott terhére, a tényállás II., III. pontja kapcsán a bűnösség megállapítása és súlyosabb büntetések kiszabása végett fellebbezett, míg az ítélet kihirdetésekor az I.r. vádlott és védője felmentésért jelentettek be fellebbezést.

[3] A Székesfehérvári Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2020. július 9. napján kelt 2.Bf.4/2020/47. számú ítéletében Terhelt I.r. és II. rendű vádlottakat bűnösnek mondta ki további 1-1 rb. rablás büntetnének kísérletében (Btk. 365.§ (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont), valamint 1-1 rb. rablás büntetnének kísérletében (Btk. 365.§ (1) bekezdés a) pont), a II. r. vádlottat mindkét cselekményben mint bűnsegédet. Az I.r. és II. r. vádlottaknak a tényállás I. pontjában írt cselekményét társtettesként elkövetett testi sértés büntetnének kísérletének (Btk. 164 (1), (3) bekezdés), a tényállás IV. pontjában írt cselekményüket okirattal visszaélés vétségének (Btk. 346.§ (1) bekezdés c pont I. fordulat) és készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségének (Btk. 393.§ (1) bekezdés a) pont I. fordulat) is minősítette, melyeket az I. r. vádlott mint bűnsegéd követett el. Az I.r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát 9 évre, a közügyektől eltiltást szintén 9 évre, a II.r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát 6 évre a közügyektől eltiltás mellékbüntetést 6 évre súlyosította. Mindkét vádlott esetén a szabadságvesztés büntetések végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, és II. rendű vádlottal szemben 28.100 forintba vagyonekobzást rendelt el. Mellőzte II. rendű vádlottnak kiadandó 60 dínár kapcsán az elsőfokú rendelkezést, pontosította az első fokú ítéletet, rendelkezett a vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, valamint a másodfokon felmerült bűnügyi költségről. Egyebekben helybenhagyta az elsőfokú ítéletét.

[4] A másodfokú ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezést az ellentétes döntéssel összefüggő rendelkezés felülbíráltá miatt a Be. 615.§ (3) bekezdés b) pontjára figyelemmel mindkét vádlott terhére a büntetések súlyosításáért. Fellebbezést jelentettek be a vádlottak és védőik felmentésért és enyhítésért, a Be. 615.§ (3) bekezdés a) pontjára hivatkozva, támadva a másodfokú bíróságnak a terheltek bűnösségét megállapító rendelkezéseit a II. és III. tényállási pontokban.

[5] A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.194/2020/1-4. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, míg a védelmi fellebbezéseket nem találta alaposnak. Az ügyészi álláspont szerint a perrendi szabályokat az első- és a másodfokú bíróság betartotta, a felülbírálat alapjául szolgáló tényállás megalapozott, a vádlottak bűnösségére vont és kellően megindokolt következtetések okszerűek, a cselekmények minősítései a büntető anyagi jog szabályainak nagyrészt megfelelőek. Az önkéntes elállás kapcsán álláspontja az volt, hogy a vádlottak szándéka nyilvánvalóan nem sértettenként különbözően értékelendő, hanem egységesen, az mindegyik sértett esetében tőlük az értékeiket erőszakkal elvételre irányuló volt. Az irányadó tényálláson alapuló helyes minősítés után a vádlottak cselekménye társtettesként elkövetett rablás büntettének kísérletének felfegyverkezve elkövetett minősített eseteként értékelendő, mert az I.r. vádlott már az első bűncselekmény elkövetésétől magánál tartotta a kést. Ezzel kapcsolatban mind a négy tényállás kapcsán rámutatott az erőszakra és a felfegyverkezve elkövetésre. A kiszabott büntetéseket eltúlzottan enyhének tartotta, és mindkét vádlott esetében a 4 rb rablásra, a nagyobb bűnhalmazatra is figyelemmel a középértéket elérő, illetve meghaladó, egyéniesített mértékű fegyházbüntetés kiszabását látta a tett- és személyi társadalomra veszélyességgel arányosnak.

[6] A harmadfokú nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség képviselője az átiratában foglaltakkal egyezően terjesztette elő perbeszédét.

[7] I. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen fellebbezését, és annak indokolását változatlanul fenntartotta. Álláspontja szerint az ítéleti tényállás első pontjában foglalt cselekmény jogi minősítése téves. Az igazságügyi szakértő véleményében kizárólag a sértett elmondásán alapuló tényként nem bizonyított állításokat fogalmazott meg. Maga a szakértői vélemény is tartalmazza, hogy a sértettnek a fején volt sérülése, de külsérelmi nyom nem látszik. Mindezek alapján azt állította, hogy a Székesfehérvári Törvényszék e vonatkozású ítéleti rendelkezési része nem helytálló, és kérte, hogy védencét az 1 rb társtettesként elkövetett testi sértés büntette kísérletének vádja alól az ítéltábla mentse fel. Ami az ítéleti tényállás második pontját illeti, egyértelműen bizonyítható, hogy a dohányboltban az I.r. vádlott a sértetthez fizikailag nem közelített, szóban sem bántalmazta. Egyértelmű az is, hogy amikor bejött Tanú3-n nevezetű tanú, akkor védenca a mostanihoz képest sokkal erősebb fizikai állapotban volt, tehát a fizikai fölény akkor is fennállt volna, de felszólításra a helyszínt elhagyta, és nem tett semmit. Az ítéleti tényállás harmadik pontja vonatkozásában hangsúlyozta, hogy védenca sikertelen mozdulatot tett arra, hogy a sértett kezéből a táskát elvegye, majd amikor a sértett a földre került, e cselekményét nem ismételte meg újból. Álláspontja szerint mindkét cselekmény vonatkozásában az önkéntes elállásnak van döntő jelentősége, ezért kérte a harmadfokú bíróságot, hogy az I. r. vádlottat a rablás büntettének kísérlete vádak alól mentse fel.

[8] II. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen előadta, hogy II. rendű vádlott esetében minden kétséget kizáróan nem került bizonyításra a váddal egyező tényállás és jogi minősítés. Az I. tényállási pontban a sértetten külsérelmi nyom nem látszódott, csak a sértett elmondása alapján valószínűsítette azt az orvosszakértő. Védenca tagadja, hogy a sértettet bántalmazta volna, egyikük sem kutatott a sértettnél értékek után és erre vonatkozóan ilyen tartalmú nyilatkozatot sem tettek. A második tényállás tekintetében rendkívül lényeges, hogy a vásárlást követően ő kijött a trafikból és az üzlettel szembeni padnál cigarettázott, tehát senkit nem tartóztatott fel abban, hogy betérjen a boltba. A harmadik tényállásban írt cselekménykor nem tett olyan kijelentést, hogy „add ide a kést tesó, ha te nem mered majd én megcsinálom”, ezt csak a sértettek mondták, amúgy is e kijelentésével a testvére cselekményéhez legfeljebb pszichikai bűnszegélyt nyújthatott volna.

[9] A negyedik rablást beismerte. Amikor elvette a sértett pénztárcáját és abból a sértett személyigazolványát, lakcímkártyáját, bankkártyáit a földön elszórta, amelyek egyébként

később megtalálásra kerültek, tudata nem fogta át, hogy ezzel ő okirattal való visszaélés vétségét, valamint készpénz helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségét is elköveti, csak szabadulni szeretett volna azoktól. Túlzottnak tartotta a másodfokon kiszabott büntetést, és indítványozta, hogy a harmadfokú bíróság méltányos büntetést szabjon ki a II.r. vádlottal szemben.

[10] I. rendű vádlott az utolsó szó jogán nem kívánt semmit előadni.

[11] II. rendű vádlott az utolsó szó jogán elmondta, hogy hibázott amikor a IV. pontban írt rablást elkövette. Eltúlzottnak tartotta a vele szemben kiszabott hat évet, nagyon megbánta, amit tett, bocsánatot kért a sértettektől.

[12] A bejelentett jogorvoslatokra tekintettel az ítéltábla vizsgálta, hogy a másodfokú bíróság határozata ellen bejelentett fellebbezések törvényesek-e. E körben megállapította, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével ellentétesen rendelkezett a bűnösség kérdésében a II. és III. tényállási pont vonatkozásában, kimondva a vádlottak bűnösségét. Ebből következően a Be. 615.§ (1) és (2) bekezdés a) pontja alapján az ellentétes döntés miatt van helye fellebbezésnek a másodfokú bíróság határozata ellen. A másodfokú bíróság ugyanis a vádlottak bűnösségét olyan bűncselekményekben állapította meg, amelyekben az elsőfokú bíróság felmentő rendelkezést hozott. A Be. 615.§ (3) bekezdés a) pontjából következően a védők és a vádlottak jogosultak az ellentétes döntést, és a súlyosítást támadni, ugyanakkor az ügyészségnek lehetősége volt a Be. 615.§ (3) bekezdés b) ponton alapuló összefüggő rendelkezés miatt, a büntetés mértékével kapcsolatban jogorvoslati jogot bejelenteni, arra tekintettel, hogy álláspontja szerint a további bűnösség megállapítása és a minősítés megváltoztatása ellenére nem súlyosította kellően a másodfokú bíróság a vádlottak büntetését.

[13] Mindezekre tekintettel azt állapította meg a harmadfokú bíróság, hogy mind a védelmi mind az ügyészi fellebbezések joghatályosak.

[14] Az ítéltábla mint harmadfokú bíróság a bejelentett fellebbezések alapján eljárva a Be. 618.§ (1) bekezdésre figyelemmel a másodfokú ítéletet valamint az első- és másodfokú bíróság eljárását is a Be. 620.§ és 621. § (4) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta felül.

[15] A felülbírálat kereteit a Be. 618.§-a rögzíti a harmadfokú bíróság számára, mely szerint a másodfokú bíróságnak a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését vizsgálja, illetőleg azt, ami az ellentétes döntéssel összefüggő rendelkezés, valamint az eljárási szabályok megtartását, tekintettel nélkül arra, hogy ki milyen okból fellebbezett.

[16] A harmadfokú bíróság az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdéseket hivatalból vizsgálja. Ha Be. 615.§-a szerinti ügyészi, vagy védői fellebbezést a harmadfokú bíróság megalapozottnak találja, a Be. 618.§ (3) bekezdésében írtak alapján a másodfokú ítéletnek fellebbezéssel nem érintett része tekintetében is felülbírálja a Be. 590.§ (5) bekezdés a)-c) pontjában meghatározottakat. Így az abszolút eljárási szabálysértéseket, a felmentési, eljárás megszüntetési okokat, és a bűncselekmények minősítésére vonatkozó rendelkezéseket.

[17] Mindenekelőtt vizsgálta a harmadfokú bíróság az eljárási szabályok megtartását. Megállapította, hogy olyan eljárási szabálysértés nem történt, sem az első sem a másodfokú eljárásban, amely harmadfokú érdemi felülbírálatát gátját jelentené.

[18] Az elsőfokú bíróság a tanúk egy részét a vádlottak távollétében hallgatta ki, figyelemmel arra, hogy a tanúk nem kívántak a vádlottak előtt nyilatkozni. A bíróság ezeket a vallomásokat részletesen a vádlottak elé tárta, ismertette a kamerafelvételeket a II. tényállási pont tekintetében, azokra a vádlottak észrevételt tettek. Tehát az ügy ténybeli és jogi megítélését megalapozó bizonyítékokat nagyrészt feltárta az elsőfokú bíróság, ez a bizonyítás azonban nem volt teljes.

[19] A másodfokú bíróság a tényállás hiányosságainak kiküszöbölésére alappal rendelt el bizonyítást, és az I. tényállásban írt cselekmény kapcsán a sértett sérüléseire szakvéleményt szerzett be. Ahogy azonban arra a fellebbviteli főügyészség rámutatott a fellebbezés tárgyai nem voltak az I. és IV. tényállásban írt bűncselekmények megalapozottságának kérdései, mert a másodfokú bíróság nem hozott azokra nézve ellentétes döntést.

[20] A Be. 619. § (3) bekezdése alapján a tényállást az ítéltábla az iratok tartalma alapján annyiban pontosítja a vádlottak személyi része vonatkozásában, hogy az elsőfokú ítélet 5. oldalán az I. r. vádlott tekintetében elsőként feltüntetett elítélés esetén a másodfokú ügyszám 1.Bf.240/2009/4. szám, az ítélet kapcsán az elkövetési idő 2007. február 21., 2008. augusztus 5. A másodikként feltüntetett ítéletben az I.r. vádlottat 4 rb, lopás vétsége miatt ítélték el, melyből 1 rb, kísérlet, elkövetési idő 2010. szeptember 17., november 25. A harmadik ítéletben 2 rb, lopás vétsége miatt ítélték el, elkövetési idő 2011. szeptember 29. A negyedik elítélésnél az elkövetési idő 2015. május 30., az ötödik elítélésénél az elkövetési idő 2015. augusztus 23.

[21] Az elsőfokú ítélet 6. oldalán a II. r. vádlott vonatkozásában az első ítéletnél az elkövetési idő 2015. szeptember 09., a második elítélésnél az elkövetési idő 2015. március 28., július 03., a harmadik elítélésnél az elkövetési idő 2015. július 04.

[22] A fenti helyesbítéssel a másodfokú bíróság által kiegészített tényállás megalapozott, és irányadó volt a harmadfokú eljárásban is a Be. 619.§-ában írtak szerint.

[23] A másodfokú bíróság miként a perbeszédben is hivatkozás történt rá, a vádlottak vonatkozásában az eljárást távmeghallgatás útján folytatta le. A másodfokú bíróság eljárása a jogszabályoknak megfelelő volt a 2020. évi LVIII. tv. 196.§-ában foglalt alapján. A telekommunikációs eszköz elrendeléséhez ezen jogszabályra figyelemmel a járványügyi helyzet miatt nem kellett a vádlottak hozzájárulása. A harmadfokú bíróság az ügyészi indítvánnyal ellentétben azért nem tűzött tanácsulást, mert kitűnt az iratokból, hogy a vádlottak személyesen szerették volna elmondani a bíróság előtt álláspontjukat, és azt a nyilvános ülésen teheték meg, amelyre annak kitűzésével biztosított lehetőséget az ítéltábla.

[24] A vádlottak és a védők fellebbezését az ítéltábla nem találta megalapozottnak a felmentés irányába a II. és III. tényállás kapcsán. A másodfokú bíróság ezen tényállások tekintetében logikai hibáktól mentesen értékelte a bizonyítékokat.

[25] A tényállás II. pontjában írt bűncselekmény elkövetésekor a másodfokú bíróság helyesen következtetett az I. r. vádlott eltulajdonítási szándékára az irányadó tényállásból, miután az I. r. vádlott a kést kezében tartva azt mondta a sértettnek, hogy „ez egy fegyveres rablás”, és kérte a pénzt. Nyilvánvalóan a rablás szó használatával az I. r. vádlott szándéka az volt, hogy azt jelezze Sértett3-nek, hogy a dohányboltba található készpénzt adja át részére. Az I. r. vádlott a nála lévő kést azért vette elő, hogy azzal fenyegetse a sértettet, nyomatékot adva az értékek megszerzésére irányuló szándékának. A nála lévő kést az I. r. vádlott a sértettel történt beszélgetés során kissé meg is emelte, jelezve a sértettnek az élet kioltására alkalmas eszköz használatának lehetőségét.

[26] A másodfokú bíróság tényállás kiegészítése a másodfokú ítélet 8. oldalának [35]-[39] bekezdésében megalapozott a II. tényállás vonatkozásában is, mely szerint II. rendű vádlott látta, hogy testvére elővette a kihajthatós kését, és fejére húzza a kámzsáját. A kámzsa használatából, illetőleg a késből a II. r. vádlottnak is tudnia kellett, hogy az I. r. vádlott értékek megszerzése miatt megy vissza a boltba. Pontosán annak érdekében mondta Tanúnak, a sértett testvérenek, hogy az üzlet zárva van, hogy ezzel segítséget nyújtson az I. r. vádlottnak a rablás elkövetésében, hogy senki ne zavarja meg közben őt a boltban. Kétséget kizáróan megállapítható, hogy a II. r. vádlott tudta, hogy az üzlet nincs zárva, hiszen előtte nem sokkal jött ki onnan ő maga is.

[27] A másodfokú bíróság a harmadfokú bíróság álláspontja szerint törvényesen értékelte az I. r. és II. r. vádlottak motivációját, valamint a cselekmény során mindkét vádlott tekintetében az akaratit oldalt. Az I. r. vádlott szándéka a dohányboltban lévő készpénz megszerzésére irányult, mellyel nem önként hagyott fel.

[28] Helytállóan mutatott rá a másodfokú bíróság az ítélet indokolásának [56]-[63] jelölt részeiben, hogy miért nem állapítható meg az I. r. és II. r. vádlottak tekintetében - szemben az elsőfokú bíróság álláspontjával - az önkéntes elállás. Helyesen mutatott rá az eseti döntésekre hivatkozva a másodfokú bíróság, hogy önkéntes elállás csak akkor értékelhető az elkövető javára a bűncselekmény kíséretében, ha az elállás alapvetően belső szándékból fakad. Ez azonban nem állapítható meg az I. r. vádlott tekintetében, hiszen nem önként hagyott fel a bűncselekmény elkövetésével. Sértett³ felismerte az I. r. vádlottat, próbálta húzni az időt, lebeszélni a rablásról, ami alatt érkezett testvére, Tanú³-n, és rászólt az I. r. vádlottra, hogy „Normális vagy? Mit csinálsz?”. Az I. r. vádlott ekkor hagyott fel a bűncselekmény megvalósításával, és ment ki a boltból. Sértett³ vallomása szerint továbbá a testvére erősebb testalkatú is volt az I. r. vádlottól, így az I. r. vádlott erőfölénye csak a kés miatt volt megállapítható.

[29] Mindebből következik, hogy az I. r. vádlott a sértetti és őt támogató, Tanú³-n magatartása miatt hagyott fel a bűncselekmény elkövetésével, amely nem belső elhatározás, így az önkéntes elállás, mint a Btk. 10.§ (4) bekezdés a) pontban írt büntethetőséget megszüntető ok a Btk. 10. § (4) bekezdés a) pontja szerint nem állapítható meg javára, ezért törvényes a másodfokú bíróság ebben a körben adott indokolása.

[30] A tényállás III. pontjában írt rablás kapcsán is osztotta az ítéltábla a másodfokú bíróság jogi álláspontját az önkéntes elállás tekintetében. Az idős sértett látva a vádlottakat, a csuklója köré csavarta a táskája fülét, majd az I. r. vádlott próbálta a táskát megszerezni, azt megrántotta, amely miatt a sértett elesett, de az I. r. vádlott a táskát nem tudta elvenni.

[31] A bírói gyakorlat több eseti döntésben mutatott rá (pl. BH 2019. 66.), hogy a rablási erőszak lenyűgöző jellegét nem zárja ki az, hogy a bűncselekmény befejezettsége a sértett ellenállása miatt marad el. A Kúria EBH 2013. évi B19. számon közzétett döntésében kifejtette, hogy a rablás büntetének megállapíthatóságához megkívánt erőszak nem abszolút, hanem relatív természetű, mert mindig a terhelt és a sértett viszonylatában kell vizsgálni és eldönteni, hogy a konkrét esetben alkalmazott erőszak kizárhatta-e a sértett ellenállását vagy sem.

[32] A III. tényállási pont vonatkozásában az állapítható meg, hogy az idős nővel szemben a vádlottak jelentős erőfölényben voltak, és a megszerezni kívánt táskára kifejtett erőszak áttevődött a megtámadott személyre (BH 2010.143.) Az I. r. vádlott cselekménye az idős sértett vonatkozásában akaratot lenyűgöző volt, hiszen a sértett már védtelenül feküdt a földön, és a bűncselekmény elkövetésének befejezése nem ezért maradt el, mert a vádlottak meggondolták magukat, hanem azért, mert Tanú² kiabálni kezdett, felhívta a vádlottak cselekményére a figyelmet, őket szidta, amelyet követően a Sparban dolgozók is az utcára jöttek. A II. r. vádlott ezen bűncselekmény vonatkozásában is ismerte az I. r. vádlott szándékát, vele egyetértett, ahogy a másodfokú bíróság indokolásában erre helyesen rámutatott az ítélet [68] pontjában. A II. r. vádlott húzta fel a fejére ebben az esetben a kámzsát, összepillantott az I. r. vádlottal, és odaszólt neki „Add ide a kést tesó, ha nem mered, majd én megcsinálom”. Egyértelmű, miként a másodfokú bíróság erre is rámutatott, ezen magatartásával az I. r. vádlottnak a bűncselekmény elkövetéséhez a II. r. vádlott segítséget nyújtott, legalább pszichikai bűnsegédként.

[33] Helytálló volt a másodfokú bíróság álláspontja ezen tényállási pont vonatkozásában is az önkéntes elállás értékelésekor, melyet az ítéltábla osztott.

[34] A vádlottak cselekményükkel nem saját belső elhatározásukra hagytak fel ezen bűncselekmény kapcsán sem, hanem azért, mert Tanú2 kiabált, illetve már a Sparból kijövő dolgozók és mások is látták a bűncselekmény elkövetését, így a vádlottak a lebukás kockázatát csökkentve mentek el a helyszínről a bűncselekmény befejezése nélkül. Ezt önkéntes elállásként értékelni nem lehet, ezért a felmentésre irányuló védelmi fellebbezések ezen tényállási pont vonatkozásában sem vezethettek eredményre.

[35] A vádlottaknak és védőknek a másodfokú bíróság által kiegészített tényállást támadó és a vádlottak cselekvőségét vitató indítványai a bíróságok tényállást megállapító mérlegelő tevékenységét támadták a bizonyítékok újraértékelésére irányultak, amely a logikai hibáktól mentes tényállás és indokolás miatt ugyancsak nem lehettek eredményesek.

[36] Törvényesen állapította meg mindezek miatt a másodfokú bíróság a II. és III. tényállási pontokban írt bűncselekmények tekintetében a vádlottak bűnösségét rablás büntetében, azonban a bűncselekmények minősítése nem mindenben felelt meg a Büntető Törvénykönyv anyagi jogi szabályainak.

[37] Tekintettel arra, hogy az ítéltábla az ügyészség súlyosításra irányuló fellebbezését, a később kifejtettek miatt, mindkét vádlott vonatkozásában megalapozottnak találta a Be. 618. § (3) bekezdésére figyelemmel vizsgálta valamennyi cselekmény minősítését.

[38] A vagyon elleni erőszakos bűncselekmények tekintetében (tényállás II., III., IV. pont) az ítéltábla osztotta az ügyész fellebbezésében és főügyészi indítványban foglaltakat, mely szerint a vádlottak terhére mindhárom bűncselekmény esetén megállapítható a rablás felfegyverkezve történő elkövetése. A Btk. 459. § (1) bekezdés 6. pontja szerint felfegyverkezve követi el a bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdésére vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál. A Btk. indokolása szerint felfegyverkezve történő elkövetés tárgyi feltétele az, hogy az elkövető a cselekmény kifejtésekor az élet kioltására objektíve alkalmas eszközt tartson magánál, ami lehet szűrő fegyver és a súlyosan minősítéshez nem szükséges a megjelölt eszköz használata. A felfegyverkezve elkövetett cselekmény megvalósul már akkor is, ha az elkövető a sértett ellenállásának leküzdése, vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál. Alanyi feltétele a felfegyverkezve elkövetés megállapításának, hogy az elkövető az ilyen eszközt az ellenállás megakadályozása vagy leküzdése érdekében tartsa magánál. A felfegyverkezve történő elkövetésre vonatkozóan a 24/2007. és 26/2007. BK vélemények fogalmaztak meg iránymutatást a bírói gyakorlat számára, amelyben írtak egyeznek a törvény miniszteri indokolásában foglaltakkal.

[39] A felfegyverkezve történő minősítés megállapításának, figyelemmel ezen iránymutatásokra is, a bírói gyakorlat alapján nem feltétele, hogy az elkövetőnél lévő élet kioltására alkalmas eszköztől a sértettnek tudomása van-e vagy sem.

[40] A II. tényállás vonatkozásában egyértelműen megállapítható az I. r. vádlottnál lévő kés, mint az élet kioltására alkalmas eszköz használata, így alappal minősítette ezt a cselekményt a II. fokú bíróság felfegyverkezve elkövetettnek.

[41] A III. tényállási pontban írt cselekmény elkövetésekor az I. r. vádlott ugyancsak magánál tartotta a kést, nyilvánvalóan annak érdekében, hogy azt szükség esetén használja a sértettnél lévő értékek megszerzése végett. Ezt alátámasztja a II. r. vádlott fent írt kijelentése, hogy ha az I. r. vádlott nem meri, akkor majd ő használja a kést. A kés ezen felemlegetése nyilvánvalóan Tanú2 mellett a sértett tudomására is jutott. Ebből az állapítható meg, hogy az I. r. vádlott magánál tartotta az élet kioltására alkalmas eszközt, és azt szükség szerint a vádlottak használták is volna a sértett ellenállásának leküzdésére, amelyre a cselekményük felfedezése miatt nem került sor.

[42] A IV. tényállási pontban írt bűncselekmény elkövetésekor is magánál tartotta az I. r. vádlott a kést, amelyet osztva az ügyészi álláspontot, az ítéltábla álláspontja szerint azért nem vett elő, mert a sértettel szemben az I. r. és II. r. vádlottak jelentős erőfölényben voltak, a kés használata nélkül is meg tudták szerezni a sértett értékeit. A II. és III. tényállási pontban írt bűncselekmények elkövetési módja miatt egyértelmű, hogy szükség esetén azt az ellenállás leküzdésére is használták volna, miként ez a II. tényállási pontban megtörtént, a III. tényállási pontban írt cselekmény elkövetésekor pedig a II. r. vádlott hívta fel erre az I. r. vádlottat.

[43] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla a vádlottak II., III., IV. tényállási pontokban írt cselekményeit egységesen a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés b) pontja szerint felfegyverkezve elkövetett rablás büntetteként minősítette, mely cselekmények közül a II. és III. tényállási pontok szerinti rablások a Btk. 10.§ (1) bekezdése alapján kísérleti szakban maradtak. A II. és III. tényállási pontokban írt rablásokat az I. r. vádlott tettesként, a II. r. vádlott bűnsegédként valósította meg a Btk. 12. §, illetőleg 14. § (2) bekezdésére írtakra figyelemmel, ugyanis a II. r. vádlott ezen bűncselekmények elkövetéséhez szándékosan segítséget nyújtott az I. r. vádlottnak. A tényállás IV. pontjában írt bűncselekményt, miként a másodfokú bíróság helyesen mutatott rá a vádlottak társtettesként valósították meg, mert a sértett táskájának és értékeinek megszerzése érdekében szándékegységben cselekedtek, mindketten tényállási elemet valósítottak meg, Tanú4 és Tanú5 szerint mindketten ráncigálták a sértettet, továbbá II. r. vádlott vette el a pénztárcáját.

[44] A sértett pénztárcájában lévő okiratok és készpénzt helyettesítő fizetési eszközök tekintetében megvalósított bűncselekményeket is helyesen minősítette a másodfokú bíróság, az azzal kapcsolatos indokolást az ítéltábla mindenben osztotta, és e körben a vádlottak cselekményét a másodfokú bírósággal egyezően minősítette.

[45] A tényállás I-es pontjában írt bűncselekmény vonatkozásában az ítéltábla a fellebbviteli főügyészség indítványát nem találta megalapozottnak. A másodfokú bíróság az általa kiegészített tényállásból törvényesen következtetett arra, hogy a vádlottak Sértett1 sértettet szándékegységben bántalmazták. A másodfokon felvett bizonyítás eredményeként kiegészített tényállás megalapozott, amelyből helytálló következtetést vont le a másodfokú bíróság arra, hogy az I. r. és II. r. vádlottak szándéka a sértettek bántalmazására irányult, amely cselekményük a másodfokon beszerzett szakértői vélemény szerint alkalmas volt súlyosabb, 8 napon túl gyógyuló sérülések okozására. A védelmi hivatkozások, amely az I. tényállási pontban a sértett sérüléseit vitatták, alap nélkül kérdőjelezték meg a szakvéleményben foglaltakat, és a fentebb írtak miatt sem lehettek alaposak. Az anyagi jogi szabályoknak megfelelően minősítette a másodfokú bíróság a vádlottak cselekményét e körben a Btk. 164. § (1) és (3) bekezdése szerint. Figyelemmel a főügyészi indítványokban foglaltakra, rámutat az ítéltábla, hogy az irányadó tényállásból kétséget kizáróan nem lehet arra következtetést levonni, hogy a vádlottak szándéka a sértett értékeinek megszerzésére irányult volna a bántalmazást megelőzően. Azt az ügyészi érvelést, hogy a később megvalósított bűncselekményekből alappal lehet erre következtetni, az ítéltábla nem osztotta. A Be. 7. § (4) bekezdéséből következően a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére. Az, hogy a vádlottak szándéka ekkor már a sértettől dolgok megszerzésére irányult volna és ezért alkalmaztak vele szemben erőszakot a harmadfokú bíróság álláspontja szerint csak feltételezés, de kétséget kizáróan nem bizonyított. Az sem bizonyított kétséget kizáróan, hogy az I. r. vádlottnál ekkor már nyilvánvalóan ott lévő késről a II. r. vádlottnak tudomása lett volna. Mindezek alapján a másodfokú bíróság helyesen vont le következtetést a vádlottak bűnösségére ezen tényállási pont tekintetében, és a bűncselekmény minősítése is helyes.

[46] A másodfokú bíróság a büntetés kiszabása körében irányadó tényeket is nagyrészt teljes körűen feltárta, azonban osztva a fellebbviteli főügyészség álláspontját az ítéltábla,

nem találta enyhítő körülménynek az I. r. vádlott személyiség zavarát, miután az beszámítási képességét nem érintette, ugyanígy a II. r. vádlott rendezett életvitelét sem, tekintettel arra, hogy több alkalommal követett el bűncselekményt. Az időmúlás enyhítő körülményként értékelése helytálló, azonban tekintettel a vádlottak terhére megállapított bűncselekmények büntetési tételére, ahhoz mérten csekélyebb enyhítő hatású. Az I. r. vádlott vonatkozásában megállapítható továbbá a II. r. vádlottat bűncselekmények elkövetésére rábíró szerepe is. Az I. r. vádlott esetén, ahogy a másodfokú bíróság is rámutatott, nyomatékos súlyosító körülmény, hogy jelen eljárás tárgyát képező bűncselekmények elkövetését megelőző nap is követett el rablást, amely miatt a másodfokú ítélet [31]-es bekezdésében írt határozattal ítélték el. További súlyosító körülmény, hogy a vádlottak a bűncselekményeket gyengébb fizikumú nők sérelmére követték el.

[47] A vádlottak által elkövetett bűncselekmények közül a legsúlyosabbak büntetési tétele 5-től 10 évig terjedő szabadságvesztés büntetés, ami a Btk. 81. § (3) bekezdése szerint a halmazati szabályok miatt a felével emelkedik, így a büntetési tétel 5-től 15 évig terjedő szabadságvesztés, amelynek a középértéke a Btk. 80. § (2) bekezdésére figyelemmel 10 év.

[48] A súlyosító körülmények nagyobb száma és nyomatéka miatt osztotta az ítéltábla az ügyészség súlyosításra irányuló indítványát, megállapítva, hogy az I. r. vádlottal szemben a középértéket elérő szabadságvesztés-büntetés az, amely arányban áll az általa elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyával és személyében rejlő társadalomra veszélyességgel, ezért a szabadságvesztés-büntetés tartamát súlyosította.

[49] A II. r. vádlottal szemben, tekintettel arra, hogy a rablások egy részét bűnsegédként valósította meg, és előélete is kedvezőbb, mint az I. r. vádlotté, a középértéket el nem érő tartamú szabadságvesztés-büntetés is megfelelően szolgálja a büntetési célokat, de a súlyosító körülmények miatt a másodfokon kiszabott büntetést kisebb mértékben súlyosította a harmadfokú bíróság.

[50] A II. r. vádlottól lefoglalt készpénz és euro összege meghaladja a vele szemben alkalmazott vagyonekbevétele összegét, ezért megállapította, hogy a lefoglalt pénzüsszeget elsődlegesen a vagyonekbevétele, másodsorban a bűnügyi költség biztosítására kell visszatartani a Be. 323. § (1) bekezdése alapján.

[51] Az ítéltábla a kiszabott szabadságvesztés-büntetésbe a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján rendelte beszámítani a II. r. vádlott által a másodfokú határozat kihirdetésétől előzetes fogvatartásban töltött időt.

[52] A harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről az ítéltábla a Be. 617. § szerint alkalmazandó Be. 613. § (1) bekezdése és Be. 574. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

[53] A harmadfokú nyilvános ülésen észlelte az ítéltábla, hogy a vádlottak személyi adatai nem pontosan szerepelnek az ítéletben, ezért azt helyesbítette.

[54] A másodfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat az ítéltábla nem érintette.

[55] Mindezek alapján az ítéltábla a törvényszék határozatát a rendelkező részben írtak szerint mindkét vádlott vonatkozásában a Be. 624.§ (1) bekezdése szerint megváltoztatta, míg egyikben helybenhagyta az Be 623. § alapján.

Dr. Széplaki László sk.
a tanács elnöke

Dr. Csák Csilla sk.
előadó bíró

Szalai dr. Joánovits Krisztina sk.
bíró

Z á r a d é k :

A Győri Ítéltábla ezen ítélete és az abban foglalt változtatással a Székesfehérvári Törvényszék 2.Bf.4/2020/47. számú ítélete Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. vádlottak vonatkozásában a mai napon jogerős.

Győr, 2020. október 1.

Dr. Széplaki László sk.
a tanács elnöke